

מטעות יחיד. מלבד חלק תמיד בסכס
הבשר.

אבל ר' יוסף לא נענה להם לאנשי
חברון ולא קבל את הרבנות. מה אמר?
אי אפשר! אמר. ואם תאמר: מה נאכל?
הקדוש ברוך הוא יפרנסנו! בין שהוא רוצה
בין שאינו רוצה. אפשר דיבור זה, בין
שהוא רוצה בין שאינו רוצה רבי יוסף לא
אמר. מה קדוש איך יאמר דבר זה? אבל
כך שמעתי. ואין לי אלא מה ששמעתי.
וחזר ולמד בקול ובנינוק. כדי שלא ישמע
קולה של אשתו שהיא בוכה ומטרפת את
לבה. שאין להם מה יאכלו.

עמדו אנשי חברון באמצע בית
הסדרש כאם זו שעשתה אצטלא לבנה
וברח, והיא עומד. בפישוט ידים ומחזיקה
באצטלא. הקיצור, ר' יוסף ברח מן הגדולה
ולא עשה את תורתו קדרום לחסור בו.

יודע אני וסכיר כמה תלמידי הכמים
שיאמרו: שומה היה ר' יוסף! ואילו הכיאו
להם כתב רבנות היו סרכיבים את טובי
העיר על כתפיהם. אבל השם יתברך יש
לו דרך שלו ואינו נתן לחם לטו ששינו

מטעות יחיד. מלבד חלק תמיד בסכס
הבשר.

אבל ר' יוסף לא נענה להם לאנשי
חברון ולא קבל את הרבנות. מה אמר?
אי אפשר! אמר. ואם תאמר: מה נאכל?
הקדוש ברוך הוא יפרנסנו! בין שהוא רוצה
בין שאינו רוצה. אפשר דיבור זה, בין
שהוא רוצה בין שאינו רוצה רבי יוסף לא
אמר. מה קדוש איך יאמר דבר זה? אבל
כך שמעתי. ואין לי אלא מה ששמעתי.
וחזר ולמד בקול ובנינוק. כדי שלא ישמע
קולה של אשתו שהיא בוכה ומטרפת את
לבה. שאין להם מה יאכלו.

עמדו אנשי חברון באמצע בית
הסדרש כאם זו שעשתה אצטלא לבנה
וברח, והיא עומד. בפישוט ידים ומחזיקה
באצטלא. הקיצור, ר' יוסף ברח מן הגדולה
ולא עשה את תורתו קדרום לחסור בו.

יודע אני וסכיר כמה תלמידי הכמים
שיאמרו: שומה היה ר' יוסף! ואילו הכיאו
להם כתב רבנות היו סרכיבים את טובי
העיר על כתפיהם. אבל השם יתברך יש
לו דרך שלו ואינו נתן לחם לטו ששינו

אבל ר' יוסף לא נענה להם לאנשי
חברון ולא קבל את הרבנות. מה אמר?
אי אפשר! אמר. ואם תאמר: מה נאכל?
הקדוש ברוך הוא יפרנסנו! בין שהוא רוצה
בין שאינו רוצה. אפשר דיבור זה, בין
שהוא רוצה בין שאינו רוצה רבי יוסף לא
אמר. מה קדוש איך יאמר דבר זה? אבל
כך שמעתי. ואין לי אלא מה ששמעתי.
וחזר ולמד בקול ובנינוק. כדי שלא ישמע
קולה של אשתו שהיא בוכה ומטרפת את
לבה. שאין להם מה יאכלו.

עמדו אנשי חברון באמצע בית
הסדרש כאם זו שעשתה אצטלא לבנה
וברח, והיא עומד. בפישוט ידים ומחזיקה
באצטלא. הקיצור, ר' יוסף ברח מן הגדולה
ולא עשה את תורתו קדרום לחסור בו.

יודע אני וסכיר כמה תלמידי הכמים
שיאמרו: שומה היה ר' יוסף! ואילו הכיאו
להם כתב רבנות היו סרכיבים את טובי
העיר על כתפיהם. אבל השם יתברך יש
לו דרך שלו ואינו נתן לחם לטו ששינו

אבל ר' יוסף לא נענה להם לאנשי
חברון ולא קבל את הרבנות. מה אמר?
אי אפשר! אמר. ואם תאמר: מה נאכל?
הקדוש ברוך הוא יפרנסנו! בין שהוא רוצה
בין שאינו רוצה. אפשר דיבור זה, בין
שהוא רוצה בין שאינו רוצה רבי יוסף לא
אמר. מה קדוש איך יאמר דבר זה? אבל
כך שמעתי. ואין לי אלא מה ששמעתי.
וחזר ולמד בקול ובנינוק. כדי שלא ישמע
קולה של אשתו שהיא בוכה ומטרפת את
לבה. שאין להם מה יאכלו.

עמדו אנשי חברון באמצע בית
הסדרש כאם זו שעשתה אצטלא לבנה
וברח, והיא עומד. בפישוט ידים ומחזיקה
באצטלא. הקיצור, ר' יוסף ברח מן הגדולה
ולא עשה את תורתו קדרום לחסור בו.

יודע אני וסכיר כמה תלמידי הכמים
שיאמרו: שומה היה ר' יוסף! ואילו הכיאו
להם כתב רבנות היו סרכיבים את טובי
העיר על כתפיהם. אבל השם יתברך יש
לו דרך שלו ואינו נתן לחם לטו ששינו

אבל ר' יוסף לא נענה להם לאנשי
חברון ולא קבל את הרבנות. מה אמר?
אי אפשר! אמר. ואם תאמר: מה נאכל?
הקדוש ברוך הוא יפרנסנו! בין שהוא רוצה
בין שאינו רוצה. אפשר דיבור זה, בין
שהוא רוצה בין שאינו רוצה רבי יוסף לא
אמר. מה קדוש איך יאמר דבר זה? אבל
כך שמעתי. ואין לי אלא מה ששמעתי.
וחזר ולמד בקול ובנינוק. כדי שלא ישמע
קולה של אשתו שהיא בוכה ומטרפת את
לבה. שאין להם מה יאכלו.

יקירי ירושלים

(ספורי מעשיות מעיהיק ירושלים ת"י)

א.

מעשה רבי יוסף או תורה לשמה
אנחנו לא הכרנו את רבי יוסף, אבל

שמענו עליו שהיה עומד בבית מדרש אחד
שכורשלים ולמד תורה מעומד, והיו סכויאים
לו מוונתיו לבית המדרש ולא היה מורש
לבתו, אלא בערבו שבתות וימים טובים
לאחר חצות היום. שהוא יורד למקנה טהרה
ולוכש בגדי לבן ויושב ומתקן עצמו לכבוד
דיום. ומעולם לא נהנה משל צבור, אלא
חנות של כלי ברזל היתה לו לאשתו.
שירשה את החוקה מאביה ואביה טאכיו
והימנה היתה מוציאה את פרנסתה ופרנסת
אנשי ביתה בשופי.

הוא יושב בבית המדרש ועוסק במשא
ומתן של חורה והיא יושבת בחנות ועוסקת
במשא ומתן של מסחר. הוא רואה שבר
בעסלו לעולם הבא, והיא רואה שבר בעסלה
בעולם הזה. ראה חנווני אחד את החנות,
שהיא עומדת ברשות הרבים, מקום שעוברים
ושבים טצויים שם. אמר: אילו הייתי אני
יושב בחנות זו, הייתי ננו אוצרות קרח,
מכל מקום, מקום יש כאן לפרנסה טובה.

הלך אצל הישמעאלי בעל החנות
בסוף עצמו לפניו בכפיסה מצרית ונתן ימינו
על פיו ועל לבו ואת שטאלו הפך בכיס ער
שנשמע קול המטבעות מסוף הבית וער
סומו ואמר לו:

אבא של פלוגי^(*), יהודית זו שיושבת
בחנותך נותנת לך שכירות החנות כך וכך,
אם אתה תוציא אותה מן החנות וטושיב
אותי שם אני נתן לך כך כך!

זקף הישמעאלי שתי עיניו כלפי
מעלה, באדם זה שהיא יתמה על עון הדור
ועל בנו של אברהם אבנו עליו השלום
שהם יורדים כל כך, מתוך כך הכיר שמקום
יש כאן להוציא מסון טישראל, נכנסה בו
ערמימות וצויץ בשפתיו ולא השיב לו כלום.
סבור היה החנווני שהקרימו חנווני אחר,
ונתן לו יותר. הוסף על ההוספה, הוספה
שיש בה סמש והפקיע את החנות טיד
האשה, הוציאו את האשה מן החנות ונשבר
מטה לחמה.

ורבי שמואל^(*) היכן היה? היכן רבני
ירושלים מיני ארץ? למה לא עיכבו את
החנווני ולא החרימוהו כדון יורד לחיי אחרים?
השואר אין בירושלים אם תוקע אין שם?
והלא אין לך כתי למדויות שכורשלים שלא
החרימום כר' טאות שופרות! אלא שכבר
ניטל כוח החרם ונטשטש מרוב שמוש, כי
כשלה ירושלים, ואף אותה אשה ראויה
היתה לעינש, יכולה היתה לקנות את החנות

^(*) בנו של כבוד לערבי שקוראים
אותו על שם בנו.

^(*) ר' שמואל סלאנט זיל שהיה רב
בירושלים בימיו של רבי יוסף זל.

במשהו והיא סמכה על החוקה.

הקיצור, הוציאו את אשת רבי יוסף
מן החנות וחנות אחרת לא מצאה, כשהגיע
ימנו של מוחרפי והבהילו אותה לצאת,
מכרה את סחורתה ואפילו למטה מן הקרן,
בזמן שהמוכר בהול למכור והלוקח אינו בהול
לקנות, הלוקח נדמה לו פרוטה כנפוליון
והמוכר נדמה לו דבר השוה נפוליון כדבר
שאינו שוה פרוטה, מכרה פיקה של סתכת
כאילו היא צינורה, ואת הפשוט החוק כאילו
הוא ססמר, יצאה האשה מן החנות בלו
סחורה וישבה בבית בלי מעות, קדירות שהיו
מלאות בשר התחילו משמשות לירקות;
קדירות שהיו משמשות לירקות עמדו הסור
בית על פיהן, היתה שולחת לבעלה בשר
ורגים שלחה לו ירקות; היתה שולחת לו כוס
תה, שלחה לו סי עשבים, כשל עוזר ונפל
עוזר!

יודע אני שיאמרו נסיון רצה הקביה
לנסות את רבי יוסף אם יקיים את התורה
מעוני, לפיכך שלח את השטן, זה החנווני,
והוציא את האשה מן החנות, זו הפרנסה,
אבל רבי יוסף עצמו לא הכנים את ראשו
בחקירה, תורה היה לומר, ולא היה ביטול
מרכי תורה.

היה רבי יוסף לומר ולא היה משוטט
בחקירות, כל ששת ימי המעשה היה לומר
טעומד; ולא היה ישן אלא כשלש שעות
בלילה, ועל ספסל בית המדרש היה ישן,
ואנרופו כיו, לא כבעלי אגרופין שבועטים
ביסוריהם ועושים אגרוף כלפי המזל, אלא
כבעלי תורה, שעמלים בתורה ויודעים דרכה
של תורה, ובערבי שבתות וימים טובים היה
הולך לביתו, עבר שבת עבר יום טוב, היה
חוזר לבית המדרש ולומר תורה מעומד,
ועמד טיחד היה לו בבית המדרש ואין
אדם נכנס לתוך די אצותיו, שלא יבטלו
אותו מליטורו.

יום אחד נתמלא כל בית המדרש
כילו, ועמד זה שהיה רבי יוסף לומר עליו
תורה היה מוקף כמה אורחים,
שלום עליכם! — עליכם שלום!

סאין אתם? — מחברון!

מה חדש בחברון? — את הישנות
לא שכחנו ואתם שואלים לחדשות.

כלומר? — רבנו שבק חיים לרבנן
ועדיין חברון יושבת בלו רב.

החסרי רבנים אנחנו? — על כן באנו
ואף אשת ר' יוסף היתה כאיתו
מעמד, מה לאשה בעזרת אנשים? אלא
מעשה שהיה כך היה: נתנו אנשי חברון
את עיניהם כרבי יוסף ורצו למנותו רב אב
בית דין בעירם והכיאו עמם כתב רבנות;
כך וכך נפוליונים^(*) מסעות החלוקה, כך
וכך מגידויות^(*) מעוננות, כך וכך נושאים^(*)
^(*) מן מעות.

ש"י עגנון